

לְהַקְרִיב אֶת הַקֶּרֶבֶן הַזֶּה וְלֹא אַחֵר.

וְאָמַר רַבִּי אֲבָא, אִף עַל גַּב שְׂבָאוֹהָ אֶת נֶדֶב וְאִבְיָהוּא בְּדַבְּרֵי אַחֵר, כִּי הוּא וְדָאֵי. אָבֵל קִטְרַת הִיא עֲלִיוֹנָה מִכָּל הַקֶּרְבָּנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, שְׁעָלֶיהָ מִתְּפָרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְהַקֶּרֶבֶן הַזֶּה שֶׁהוּא מֵעַל לְכָל הַקֶּרְבָּנוֹת לֹא רְאוּיִים הֵם לְקָרְבוֹ, שֶׁהָרִי לֹא נִשְׂאוֹ, לְקָרְבוֹ לֹא הָיוּ רְאוּיִים, כֹּל שֶׁכֵּן לְדַבְרֵים עֲלִיוֹנִים שִׁיתְּפָרְכוּ עַל יָדָם.

וְאִם תֹּאמַר, וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם, לְמָה? לְאָדָם שֶׁבֵּא לִפְנֵי הַגְּבִירָה לְבָשֶׁר לָהּ שֶׁהָרִי הַמְּלַךְ בָּא לְבִיתָהּ, וְיִשְׂרָה עִם הַגְּבִירָה לְשֹׂמֵחַ עִמָּה. בָּא לִפְנֵי הַמְּלַךְ, רָצָה הַמְּלַךְ שְׂאוֹתוֹ אָדָם הוּא בְּעַל מוֹמִים. אָמַר הַמְּלַךְ: אֵין זֶה כְּבוֹדִי שֶׁעַל יָדִי הַפְּגוּם הַזֶּה אֶכְנֵס אֶל הַגְּבִירָה. בֵּין כִּי הַתְּקִינָה הַגְּבִירָה אֶת הַבֵּית לְמַלְךְ. בֵּין שֶׁרָאָתָה שֶׁהַמְּלַךְ הִנֵּה מְזַמֵּן לְבֹא אֵלָיָהּ, וְאוֹתוֹ אָדָם גֵּרָם שֶׁהַמְּלַךְ יִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה, אִזְ צִוִּיתָה הַגְּבִירָה לְהַרְגֵּ אֶת אוֹתוֹ אָדָם.

כִּי בְּזַמְנָא שֶׁנִּכְנְסוּ נֶדֶב וְאִבְיָהוּא וְקִטְרַת בִּידֵיהֶם, שִׂמְחָה הַגְּבִירָה, וְהַתְּפַקְנָה לְקַבֵּל אֶת הַמְּלַךְ. בֵּין שֶׁרָאָה הַמְּלַךְ אוֹתָם אֲנֻשִׁים פְּגוּמִים, בְּעֲלֵי מוֹמִים, לֹא רָצָה הַמְּלַךְ שֶׁעַל יָדָם יִבֹּא לְשֵׁרוֹת עִמָּה, וְהִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה הַמְּלַךְ. כִּשְׂרָאָתָה הַגְּבִירָה שֶׁבִּגְלָלָם הִסְתַּלַּק הַמְּלַךְ מִמֶּנָּה, מִיָּד - וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם.

וְכִי זֶה מִשׁוּם שְׂמִי שְׂלֹא נִשְׂא הוּא פְּגוּם. בְּעֲלֵי מוֹמִים לִפְנֵי הַמְּלַךְ, קִדְשָׁת הַמְּלַךְ מִסְתַּלַּקֵת מִמֶּנּוּ וְלֹא שׁוֹרָה בְּפָגָם. וְלִכֵּן כְּתוּב אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרֶבֶן. מִי שֶׁנִּקְרָא אָדָם - יִקְרִיב. וְמִי שְׂלֹא נִקְרָא אָדָם - לֹא יִקְרִיב.

וְנוֹקְבָא, הָאִי חֲזִי לְקָרְבָא קֶרְבָּנָא דָא, וְלֹא אַחֵרָא. וְאָמַר רַבִּי אֲבָא, אִף עַל גַּב דְּאוּקְמוּהָ לְנֶדֶב וְאִבְיָהוּא בְּמִלָּה אַחֵרָא, הִכִּי הוּא וְדָאֵי.

אָבֵל קִטְרַת, עֲלָאָה הוּא מִכָּל קֶרְבָּנֵין דְּעֲלָמָא, דְּעָלֶיהָ אַתְּפָרְכֵן עֲלָאֵי וְתַתְּאֵי. וְקֶרְבָּנָא דָא דְּאִיהוּ לְעִילָא מִכָּל קֶרְבָּנֵין לֹא אַתְחִזּוּן אִינוּן לְקָרְבָא, דְּהָא לֹא אַתְנַסִּיבוּ, לְקָרְבָּנָא לֹא אַתְחִזּוּן, כֹּל שֶׁכֵּן לְמַלִּין עֲלָאִין, דִּיתְפָּרְכוּן עַל יְדֵיהוּ.

וְאִי תִימָא וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְי' וַתֹּאכַל אוֹתָם, אֲמַאי. לְפָר נֶשׁ דְּאַתָּא קָמִי מְטְרוֹנִיתָא, לְבִשְׂרָא לָהּ דְּהָא מִלְּפָא אֶתִּי לְבִיתָהּ, וְיִשְׂרִי בָּהּ בְּמְטְרוֹנִיתָא, לְמַחְדֵי עִמָּה. אַתָּא לְקָמִי מִלְּפָא, חָמָא מִלְּפָא הֵהוּא בַר נֶשׁ דְּאִיהוּ מְאָרִי דְּמוּמִין. אָמַר מִלְּפָא, לָאו הוּא יִקְרָא דִּילִי, דְּעַל יְדוּי דְּהָאֵי פְּגִים, אִיעוּל לְמְטְרוֹנִיתָא. אִדְהִכִּי אַתְקַנַּת מְטְרוֹנִיתָא בֵּיתָא לְמִלְּפָא, בֵּינון דְּחָמָאֵת דְּמִלְּפָא הָוָה זְמִין לְמִיתִי לְגַבְהָ, וְהֵהוּא בַר נֶשׁ גָּרִים לְאַסְתַּלְקָא מִלְּפָא מִינָּה, כְּדִין פְּקִידַת מְטְרוֹנִיתָא לְקִטְלָא לְהֵהוּא בַר נֶשׁ.

כִּי בְּזַמְנָא דְּעָאלוּ נֶדֶב וְאִבְיָהוּא, וְקִטְרַת בִּידֵיהוּ, חֲדַת מְטְרוֹנִיתָא, וְאַתְתַּקַּנַּת לְקַבֵּל לְמִלְּפָא. בֵּינון דְּחָמָא מִלְּפָא אִינוּן גְּבָרִין פְּגִימִין, מְאָרִי דְּמוּמִין, לֹא בְּעָא מִלְּפָא דְּעַל יְדֵיהוּ יִיתִי לְמִשְׂרֵי עִמָּה, וְאַסְתַּלַּק מִלְּפָא מִנָּה. כִּד חֲמַת מְטְרוֹנִיתָא דְּבְגִינִיהוּן אִסְתַּלַּק מִלְּפָא מִנָּה, מִיָּד וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְי' וַתֹּאכַל אוֹתָם. וְכִי דָא בְּגִין דְּמָאן דְּלֹא אַתְנַסִּיב הוּא פְּגִים. מְאָרִיָּה דְּמוּמִין קָדָם מִלְּפָא, קִדְשָׁה דְּמִלְּפָא אִסְתַּלַּק מִנָּה, וְלֹא שְׂרִיא בְּפְגִימוּ. וְעַל דָּא כְּתוּב אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרֶבֶן, מָאן דְּאִקְרִי אָדָם יִקְרִיב, וּמָאן דְּלֹא אִקְרִי אָדָם לֹא יִקְרִיב.

מִן הַבְּהֵמָה כָּלָל. מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן פָּרַט, לְבַתֵּר אֵלֶיךָ דְּבִשְׂרִין לְמִיכַל, וְדֹלָא כְּשֶׁרִין לְמִיכַל אָסִיר לְקֶרְבָּא. וְלֹאֲתֵר אֲחֵרָא אִסְתְּלִיקוּ אֵינֻון דְּכִשְׂרִין וְאֵינֻון דְּלֹא כְּשֶׁרִין.

אם עולה קרבנו, (ויקרא א) רבי חייא פתח, (ישעיה נה) כי לא מחשבתי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי. כי לא מחשבתי מחשבותיכם, ומחשבתי כתיב חסר בלא ו', תא חזי, מחשבה דקודשא בריך הוא, היא עלאה ורישא דכלא, ומההיא מחשבה אתפשטו ארחין ושבילין, לאשתפחא שמא קדישא, ולא תקנא ליה בתקונוי כדקא יאות. ומההיא מחשבה אתנגיד ונפיק שקיו דגנתא דעדן, לאשקאה כלא. ומההיא מחשבה, קיימין עלאין ותתאין. ומההיא מחשבה, משתכח תורה שבכתב ותורה שבעל פה.

מחשבה דפר נש, היא רישא דכלא, ומההיא מחשבה, אתפשטו ארחין ושבילין, לאסטאה אורחוי, בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. ומההיא מחשבה, אתנגיד ונפיק זוהמא דיצר הרע, לאבאשא ליה ולכלא. ומההיא מחשבה, אשתכחו עבירות חטאות וזדונות, עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים. ועל דא, כי (דברים ע"א) לא מחשבתי מחשבותיכם. וביגין כך, רישא דכלא כתיב, אם עולה קרבנו. מן הבקר, ולא בקר, ומאן איהו. פר בן בקר איהו, דאיהו דכר.

רבי יצחק אמר, מן הבקר סתם, וחזר ופירש זכר תמים יקריבנו, זכר ולא נקבה, דהא דכר אשתמודע לעילא, ונוקבא אשתמודעא לתתא. וכן מן הצאן מן הכבשים ומן העזים. מאן דאתי לעולה, פלהו דכר, ולא נוקבא, בגין דעולה לעולה, על הלב, על הלב

מִן הַבְּהֵמָה - כָּלָל. מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן פָּרַט. אַחַר כֵּן אָלוּ שְׂפָשְׂרִים לְאָכַל, וְשֵׁלָא כְּשָׂרִים לְאָכִילָה אֲסוּר לְהַקְרִיב. וּלְמַקּוּם אַחַר הַסְּתַלְקוּ אוֹתָם שְׂפָשְׂרִים וְאוֹתָם שֵׁלָא כְּשָׂרִים.

אם עלה קרבנו. רבי חייא פתח, (ישעיה נה) כי לא מחשבתי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי. כי לא מחשבתי מחשבותיכם, ומחשבתי כתיב חסר בלא ו'. בא ראה, מחשבת הקדוש ברוך הוא היא עליונה וראש של הכל, ומאותה מחשבה התפשטו דרכים ושבילים להמצא השם הקדוש ולתקנו בתקונוי פראוי. ומאותה מחשבה נשפעת ויצאת השקאת גן העדן להשקות את הכל. ומאותה מחשבה קיימים עליונים ותחתונים. ומאותה מחשבה נמצאת תורה שבכתב ותורה שבעל פה.

מחשבת האדם היא הראש של הכל, ומאותה מחשבה מתפשטים דרכים ושבילים להסיט את דרכיו בעולם הזה ובעולם הבא. ומאותה מחשבה שופעת ויצאת זהמת היצר הרע להרע לו ולכל. ומאותה מחשבה נמצאות עבירות, חטאות וזדונות, עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים. ועל זה, כי לא מחשבתי מחשבותיכם.

ומשום כך בראש הכל כתיב, אם עלה קרבנו. מן הבקר, ולא בקר, ומי הוא? הוא פר בן בקר, שהוא זכר.

רבי יצחק אמר, מן הבקר סתם, וחזר ופרש - זכר תמים יקריבנו, זכר ולא נקבה, שהרי זכר נודע למעלה ונקבה נודעת למטה. וכן מן הצאן ומן הכבשים ומן העזים.

מי שבאים לעולה - כלם זכר,